

KIP MAALT NIET OM BIOLOGISCH VOER

- **Onderzoek naar stress bij kippen.**
- **Geen gezondheidsvoordelen biologisch voer.**

Gevarieerd eten houdt het immuunsysteem scherp. En dan maakt het niet uit of dit biologisch geteeld of gewoon voedsel is. Variatie in eten, geeft variatie in milde stress. En omdat iedereen anders reageert op stress, is gevarieerd eten gemiddeld het gezondst, adviseert Ruth Adriaansen-Tennekes. De dierfysiologe van Wageningen Universiteit promoveert vrijdag 20 november op een proefschrift over veranderingen die voedsel teweeg kan brengen in de immunrespons van legkippen: de invloed dus van voedsel op ziektegevoeligheid.

Het lijkt een open deur: ieder individu reageert anders op stress, op veranderingen in de leef- of werkomgeving bijvoorbeeld. Wat de een als stress ervaart, heeft geen

enkele invloed op het stresssysteem van een ander, illustreert Adriaansen het individuele karakter van stress. Stressgevoeligheid is direct van invloed op de respons van het immuunsysteem en daarom op de gezondheid.

Ook voeding is van invloed op die stressreactie van een individu. Adriaansen baseert zich op kippenonderzoek dat is uitgevoerd in het kader van een grootschalige studie naar mogelijke gezondheidsvoordelen van biologisch voedsel. Daarvoor werden leghornhennen gebruikt die al meer dan 25 generaties achtereen hetzelfde voer krijgen. Een groep van deze hennen werd op biologisch kippenvoer gezet en een groep kreeg vergelijkbaar kippenvoer, maar dan gewoon geteeld.

SCHOP

De groepen werden twee generaties gevolgd onder meer aan de hand van bloedanalyses. Het im-

muunsysteem van alle groepen reageert alerter, blijkt uit het onderzoek. Adriaansen: 'Het immuunsysteem krijgt door verandering van voer een schop onder zijn kont. Niet alleen de gezondheidswaerstand verandert, ook de hormoonhuishouding en daarmee de stressgevoeligheid, wordt beïnvloed. Daarbij maakt het niet uit of het om biologisch geteeld voedsel gaat of om gewoon voer. Welk dieet het beste is, is niet te zeggen.'

Waarmee dus de eeuwenoude discussie of biologisch geteeld voedsel al dan niet gezonder is, nog steeds niet is beslecht? 'Klopt', zegt Ruth Adriaansen. 'Uit dit onderzoek blijkt dat het allemaal veel ingewikkelder in elkaar steekt. Ieder individu reageert anders op stress, en daarmee op voedsel. Hoe is niet te voorspellen. Het onderzoek heeft veel nieuwe onderzoeksvragen opgeroepen. Voortschrijdend inzicht, voortschrijdende wetenschap.' **Broer Scholtens**

Ieder individu reageert anders op stress.